

ԳՐԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Հեղինակ ? — «ԼԻՐ ԹԱԿԱԽՈՐ», ըստ Շէքսպիրի: Ժողովրդական ընթերցանութեան համար փոխադրեց օրիորդ Շ. Տէր-Նիկողոսեան (երկու պատկերով): Թիֆլիս, տպարան «Արօր» Նազարեանի, 1891 թ., փոքր քառաձալ, 38 երես, տառ № 12, գինն է 3 կոպէկ:

Վերջին ժամանակներս սկսել են լաճախ երևալ թարգմանական և ինքնուրույն հրատարակութիւններ ժողովրդական ընթերցանութեան համար. ալդ գործը կատարուած է թէ առանձին մարդկանց, թէ հաւաքական ուժերի ձեռնարկութեամբ: Ալդ հրատարակութիւնների նպատակն է տարածել ժողովրդի մէջ տարրական գաղափարներ և լարուցանել նորա սրբասում բարի և ազնիւ զգացումներ. ալդ նպատակին է հետևում և նորերումս լուս տեսած «Լիր թագաւոր» գրքովը:

Շէքսպիրի «Լիր թագաւորը» ալն գրածներինց է, որոնք իրանց ներքին իմաստով և բովանդակութեամբ մատչելի են թէ մեծին թէ փոքրին. լաճարձակ և խոր աշխարհաւեցողութեամբ ալստեղ պարզած են ծնողական և որդիական լարաբերութիւնները իրանց լուսաւոր և ալլանդակ, խաւար կողմնով, և ալս տրապեզիան, լալտնի շէքսպիրիստ Դոսու-

դէնի կարծիքով, «հիւսիսալին հանձարի ամենաբարձր և ամենաբանաստեղծական արտալաւութիւնն է»: Բնագրին մօտիկ և բաւականին չափող թարգմանութիւնը մենք ունինք արդէն պ. Մ. Մալխասեանի շնորհիւ:

Բալց ահա մեր ձեռքի տակ և «Լիր թագաւորը» ժողովրդական ընթերցանութեան համար. Այս գիրքը, մենք համոզւած ենք, սիրով և հոգութեամբ կը կարդացւի, մանաւանդ որ թարգմանութիւնը կատարւած է թեթեւ և մատչելի լեզուով: Չնչին փոփոխութիւններով նա թարգմանւած ուսուներէն հրատարակութիւնից, որ օժտւած է, որքան լիչում ենք, 7—8 պատկերներով. իսկ ուսուներէն թարգմանւած է անգլիացի Լամբից, որ լալտնի է, իբրեւ Շէքսպիրի գրածների պատմող, Հալերէն հրատարակութեան կցել աւելի լաճող և թուլ չատ պատկերներ երևի անկարելի է եղել զուտ արտաքին պատճառներով, կարելի էր բաւականանալ միալն ա-

ռաջին պատկերով, որովհետեւ երկ-
րորդը մենք համարում ենք անլաջող,
բան է՝ արտապատող. Մի նկատողու-
թիւնն է, ինչպէս ասացի, ալս գըր-
քովը թարգմանած է Լամբի պատ-
մածի ռուսերէն իրատարակութիւնից.
ինչու ռուսն զբքովի երեսի վերալ

չը լիշատակել Լամբի անունը, փո-
խանակ գրելու «ըստ Շէքսպիրի»,
«փոխադրութիւն» — բառեր, որոնք
միայն տարակուսանքի առիթ են
տալիս:

Մ.

ԼէՍ. — «ԴԱԻԻԹ ԵՒ ՄՀԵՐ» (Ժողովրդական վէպ). Քննադատութիւն.
Արտատպած «Գրականական և Պատմական Հանդիսից». Մոսկւա. Տպա-
րան Մկրտիչ Բարխուդարեանի, 1891, Միջին գիրքով. 41 էրես.
տառ № 12, գինն է 15 կոպէկ:

Պր. Լէօի ներկայ գրքովը կարդաց-
ւում է մեծ հաճութեամբ: Նա հար-
կաւոր գրքով էր և նորա երևան
դալուն պէտք է շտտ ուրախ լինել:

«Դաւիթ և Մհեր»-ը հալ ժողո-
վրդական վէպի մնացորդներից մէկն
է: Նա պատմում է Սասունի գիւ-
ղական ժողովուրդի շրջանում շատ
հին ժամանակներից և հասել է մինչև
մեր օրերը, պահպանելով իւր մէջ հին
վէպի ոգին և կաղնութիւնը և մա-
սամբ փոփոխւած դանազան ժամա-
նակների ազդեցութիւնից:

Սասունական վէպից առաջիմ
չալանի են երկու մեծ կտոր, որոնցից
մէկը դառն է հայր Գ. Սրուանձտեանը,
իսկ-միւսը պ. Մ. Աբեղեանը: Սրուանձ-
տեանի գտած կտորը չալանի եղաւ
1874 թւին «Սասունցի Դաւիթ կամ
Մհերի Դուռ» անունով, իսկ Մ.
Աբեղեանինը 1889 թւին «Դաւիթ և
Մհեր» անունով:

Լէօի գրքովը վերաբերում է ալս
վերջին հաջներգութեան: Ալս կտորը

դրած է տեղական բարբառով և հա-
սարակ ընթերցողների համար իրրե
ընթերցանութեան առարկայ դժա-
րութիւններ է ներկայացնում:

Լէօն պատմում է մեղ վէպը իւր
խօսքերով և աշխատում է լուսա-
բանել վէպի մէջ պարունակուող անց-
քերի և երեւութների էութիւնը և
նշանակութիւնը:

Եթէ ընթերցողը համաձայն ևս
չը լինի Լէօի հալալքներին մի
քանիսի հետ, ալնուամենայնիւ նա
մեծ հետաքրքրութեամբ կը կարդայ
գրքովը և կարդացածի մէջ կը դտնի
կէտեր, որոնց վերալ կանգ կ'առնի
ուշադիր լինելու ժողովրդական ալդ
ստեղծագործութեան առանձնապատ-
կութիւններին:

Թէև գրքովը անւանւած է քննա-
դատութիւն, բայց նորա գլխաւոր
արժանաւորութիւնը մեք համարում
ենք ալն խելօք ձեռով պատմու-
թիւնը, որ արել է հեղինակը:

Իբրեւ քննադատական մի գրւածք